

Det här med skärm

Det bästa sättet att lära sig att prata – oavsett om det gäller ett eller flera språk – är i samspel med dig eller någon annan viktig person. Teve, läsplatta och dvd kan ju också bidra till ditt barns språkutveckling, men ingenting kan någonsin ersätta det gemensamma småpratet!

Här kan du hitta fler spännande tips och bra information:

Snicksnacksnoken – barnböcker och annat roligt för att stimulera barns språkutveckling.

<http://www.snicksnacksnoken.se/>

Kodknäckarnas film "Hitta språket!" innehåller fler enkla, lekfulla och roliga exempel på vad du själv kan göra i vardagen för att sätta fart på ditt barns språk. <http://www.kodknackarna.se/hitta-spraket-film-sprakutveckling-barn/>

På **Pappas Appar** hittar du roliga och lärorika spel för barn, testade och godkända av föräldrar och pedagoger. www.pappasappar.se/

Språkstimulerande förhållningssätt

-Att stötta barns språkutveckling i vardagen

"Det tar tid att lära sig ett språk, vare sig man är liten eller stor. Och alla barn behöver språkstimulans! Hur man som vuxen kan hjälpa barnen att utvecklas varierar lite beroende på hur stort barnet är och var det befinner sig i sin språkliga utveckling, men det finns alltid något att göra!"

Vi kan stimulera våra barns språkutveckling bara genom vårt sätt att vara. Till och med samtidigt som man dukar fram middagen eller sorterar tvätten om man är stressad. Språket kan man arbeta med i en massa situationer varje dag:

Vardagssituationer

- Bygg upp ordförrådet genom att benämna saker som ni stöter på i vardagen och diskutera vad man kan göra med dem. "Nu ska vi duka bordet, nu tar vi fram tallrikar – och där står glaset..."
- Träna på begrepp som "flyter" och "sjunker" i badet. Vad är det för väder när ni tittar ut på morgonen? Träna färger och storleksbegrepp när ni packar upp matkassen eller sorterar tvätt. Prata om hur det känns att ha plaggen på sig och vilka kläder som behövs vid olika väder, vilka grunkor som är grönsaker och vilka som är frukter.
- Prepositioner kan man träna t ex när man åker bil: Vilka sitter fram? Och bak? Bredvid varandra? Vad ser ni framför bilen? Bakom?
- Jämför! vilken är stor – större – störst? Vilken åker fort – fortare – fortast?

Måltiden

- Måltiden är ett jättebra tillfälle att utveckla det sociala samspelet och bra tillfällen att prata om till exempel vad som hänt under dagen och om det som barnet tänker på. Ställ öppna frågor som lockar till berättande, eller locka till tal genom att själv berätta något: "Idag åt jag fiskpinnar till lunch".
- Passa på att namnge olika maträtter som serveras, namn på olika bestick och annat som har med måltidssituationen att göra.

Lek och bus

- Lek lekar och spela spel som kräver turtagning.
- Träna på tolkning av ansiktsuttryck genom att t ex fota er själva när ni gör olika miner, hjälps åt att sätta ord på känslouttrycken
- Träna verb genom att själv kommentera och sätta ord på det barnet gör; du SPRINGER, du nästan RUSAR!
- Sortera leksaker efter vilket ljud ordet börjat på eller i kategorier.
- Lek lyssna-lekar som "finns det något ssss i ssssol?"

- Lek med ljud och härma varandra när ni t ex kastar boll eller bygger pussel
- Lek gissa-lekar under promenaden hem från föris eller i bilen på väg till affären: "Jag tänker på ett djur som skäller, går i koppel och jagar katter".
- Lek skattjakt: ge korta ledtrådar i flera steg som leder vidare till en gömd leksak eller mumsbit: "Gå till den plats där vi lagar mat, gå till den plats där vi gör smutsiga kläder rena" osv.
- Ge barnet små uppdrag och instruktioner som blir längre och svårare efter hand.
- Lek hockeykommentator och kommentera allt som sker i leken på ditt bästa sportjournalistmanér.

Läs och berätta!

- Läs böcker och lyssna på talböcker. Börja med att titta på framsidan: vad kan den här boken tänkas handla om? Prata om varför personerna agerar och reagerar på det sätt som de gör.
- Återberätta gärna historien tillsammans efteråt. När ni läst en bok många gånger kanske ert barn kan berätta den för er.
- Sitt med när barnet tittar på film, och prata på samma sätt som vid läsning om varför personerna agerar och reagerar på det sätt som de gör.
- Återberätta och hjälp varandra att minnas sådant ni har gjort tidigare under dagen eller förra veckan, genom att prata till bilder och fotografier.

Generella råd

- Lyft skulden från barnet! "Nu hängde inte mina öron med, kan du säga det igen?"
- Passiv korrigerings (spegla och bygg ut). Rätta inte (eller med stor lyhördhet)
- Repetera och ta om det du säger, men med nya ord: "Nu ska vi ut och gå, vi tar en liten promenad", "Vad du ser fundersam ut, det ser ut som att du tänker och undrar något".
- Berömma och bekräfta innehåll – "vad spännande saker du berättar!"
- Anpassa taltempo och satslängd. Dela upp långa instruktioner: "gå ut i hallen – och hämta din väska".
- Tänk språklig ålder – inte biologisk.